C-LEE – 9 juni 2021

Hoorzitting over de evolutie van het zwerfvuil en de aanpak hiervan

Els Gommeren & John Wante

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER

OVAM

Vlaanderen is materiaalbewust

Zwerfvuil: hoeveelheden

	Zwerfvuil (excl. vuilnisbakken) (ton)		
	2015	*2017*	*2019*
Gemeenten (1)	17.739	17.984	20.952
Intercommunales, Provincies en Agentschappen (2)	2.687	1.932	1.689
Totaal	20.426	19.916	22.641

(1) Schatting voor in 2019: gebaseerd op data van **149** gemeentes
(2) Onderschatting omdat niet alle intercommunales, provincies en agentschappen deelgenomen hebben

Zwerfvuil: kosten

	Zwerfvuil (incl. vuilnisbakken) (miljoen Euro)		
	2015	*2017*	*2019*
Gemeenten (1)	155,4	131,6	144,3
Intercommunales, Provincies en Agentschappen (2)	6,6	9,9	7,5
Mooimakers	2,1	9,6	9,6
Totaal	164	151,1	161,4

(1) Schatting voor in 2019: gebaseerd op data van **149** gemeentes
(2) Onderschatting omdat niet alle intercommunales, provincies en agentschappen deelgenomen hebben

Doelstelling

Referentie	Gewicht (ton)
Referentiejaar 2015	20.426
Doelstelling -20%	16.341
Vlaanderen, 2017	19.916
Vlaanderen, 2019	22.641

Vergelijking	
VL 2019 / VL 2015	+11%
VL 2019 / doelstelling	+39%
VL 2019 / VL 2017	+14%

Vlaanderen is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER

OVAM

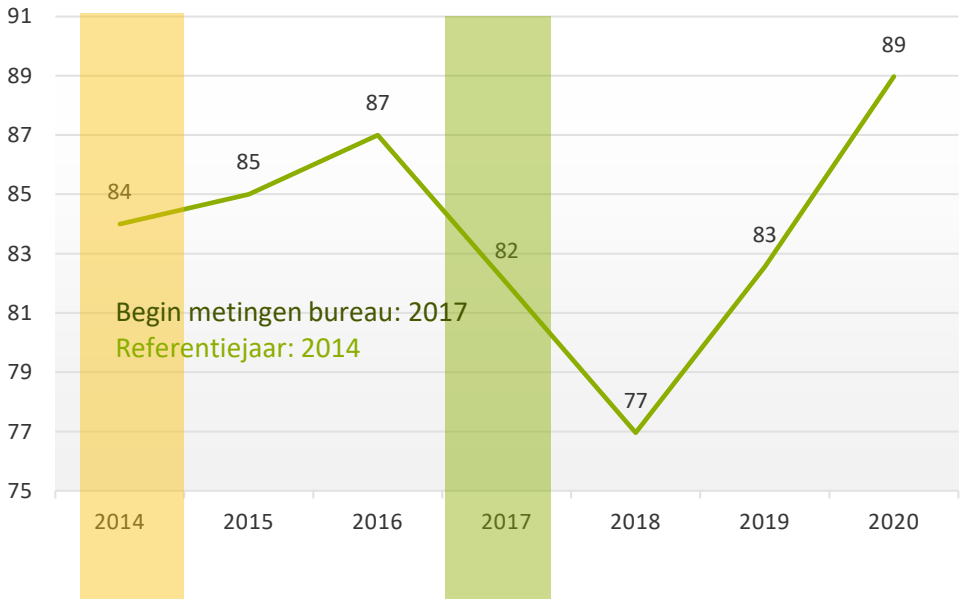
Vuilnisbakken in gemeenten

Gemeenten (*)	Referentiejaar			
(ton)	*2015*	*2017*	*2019*	
Vuilnisbakken	7.001	7.074	11.468	
Exclusief vuilnisbakken = zwerfvuil	17.739	17.984	20.952	(*)
Inclusief vuilnisbakken = totaal	24.741	25.058	32.420	(1)
Vuilnisbakken / totaal	28%	28%	35%	(2)
Zwerfvuil / totaal	72%	72%	65%	

(*) Gegevens: enkel van de gemeenten
(1) De hoeveelheid “los” afval (excl. sluikstort) die vrijkomt op het openbaar terrein in gemeenten blijft stijgen.
(2) Het aandeel van het “losse” afval dat via gemeentelijke vuilnisbakken wordt ingezameld stijgt nog meer.

De Netheidsindex

- **Netheid in Vlaanderen via score op 100 voor combinatie zwerfvuil, sluikstorten en 'externe' factoren (bv. hondenpoep, graffiti)**
  - 1 meetcampagne per seizoen → ca. 8000 metingen per jaar
  - Sinds 2017 door zelfde onderzoeksbureau
  - Algemene score Vlaanderen + scores afzonderlijke type-omgevingen

Vlaanderen is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER

OVAM

De Netheidsindex

- **Doelstellingen tegen 2022, Uitvoeringsplan HAGBA (*)**
  - D1: drie slechtste doelplaatsen scoren 10% beter dan 2014
  - D2: scores alle andere doelplaatsen stabiel/hoger dan 2014

- **In 2020 al grotendeels behaald**
  - D1: twee van drie doelplaatsen scoren minstens 10% beter dan 2014
  - D2: behaald

- **COVID-effect in 2020: geen aanwijzingen van impact**

(*) HAGBA = huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval, zie https://www.ovam.be/uitvoeringsplan

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

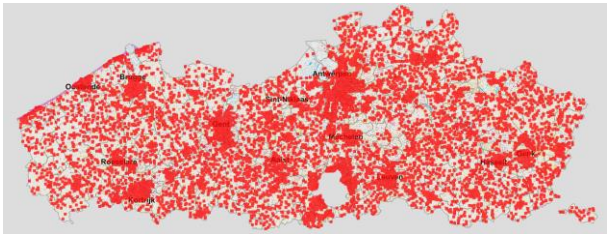
Verhouding Netheidsindex en hoeveelheden zwerfvuil

- **Betere resultaten NI 2020 lijken contradictorisch aan resultaten studie Hoeveelheden en kosten 2019, maar is niet noodzakelijk zo:**
  - 2 verschillende jaren (+ COVID in 2020)
  - 2 verschillende indicatoren:
    1. NI = situatie op terrein **(status)**
    2. Opgeruimde hoeveelheid uit studie Hoeveelheden en kosten = maat voor verspreiding en ontstaan zwerfvuil **(druk)**

Verhouding Netheidsindex en hoeveelheden zwerfvuil

- **<u>Status:</u> verbetering netheid**
  - Curatief beleid werkt: lokale besturen (en vrijwilligers) slagen in 'net' houden van openbaar domein
- **<u>Druk:</u> stijging in 2019**
  - Focuspunten ronde tafel en Charter zijn correct, aandacht nodig voor:
    - Productgerelateerde preventie (o.a. reductie zwerfvuilgerelateerde producten op markt gebracht = verantwoordelijkheid *producenten*)
    - Handhaving (*consumenten* aanpakken die producten in afvalfase niet correct deponeren)

Fractietelling zwerfvuil

- **Grootschalige meetcampagne samenstelling zwerfvuil (2019-2021)**
- **Bepaling aantal stuks, volume en gewicht van 27 deelfracties**
- **Voorlopige resultaten (herfst – winter 2019 – 2020) tonen**
  - Geen belangrijke verschuivingen in samenstelling zwerfvuil t.o.v. vroegere metingen
  - Fracties met belangrijkste impact in zwerfvuil
    - Peuken
    - Kauwgom
    - Drankverpakkingen
    - Andere verpakkingen
  - te bevestigen met metingen in lente/zomer 2021

Studie Referentiekosten Zwerfvuil

- **Theoretisch model, houdt rekening met o.m.**
  - Oppervlakte van type-omgevingen
  - Vervuilingssnelheid / opruimfrequentie
  - Kostenefficiëntie
- **Wordt momenteel verfijnd**
- **Doel: verdeelsleutel van totaalbedrag over Vlaamse gemeenten**
- **Overleg in Klankbordgroep Zwerfvuilmonitoring**

Publiek	Privaat
OVAM	Fost Plus
AWV	Fevia
Interafval (stad Antwerpen)	Comeos
VVSG	Fetabel

Dank voor uw aandacht
Zijn er nog vragen?

Vlaamse overheid
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
Stationsstraat 110 - 2800 Mechelen
T 015 284 284
www.ovam.be
info@ovam.be

Blijft u graag op de hoogte?
Schrijf u in voor onze nieuwsbrief via nieuwsbrief@ovam.be.

Vlaanderen
is materiaalbewust

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM